TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Từng bước đẩy lùi tảo hôn và hôn nhân cận huyết nơi vùng biên Lào Cai

00:15 13/12/2023

Là tỉnh có đông đồng bào dân tộc sinh sống, trước đây, tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống từng là vấn đề nhức nhối, làm ảnh hưởng đến đời sống kinh tế-xã hội của một bộ phận không nhỏ người dân trên địa bàn tỉnh Lào Cai. Bằng các giải pháp lồng ghép, xây dựng các mô hình tuyên truyền, phòng chống tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống, đến nay tình trạng này đã giảm, góp phần mang lại cuộc sống hạnh phúc cho nhân dân...

Trong những năm qua, việc đầu tư phát triển kinh tế - xã hội miền núi, chăm lo cho đời sống vật chất, tinh thần đồng bào dân tộc thiểu số luôn được các cấp, các ngành của tỉnh Lào Cai quan tâm, chú trọng. Song song với đó, tỉnh Lào Cai cũng triển khai đồng bộ nhiều giải pháp về công tác quản lý Nhà nước, tuyên truyền gắn với phát động các phong trào vận động đồng bào các dân tộc thiểu số đẩy lùi thủ tục lạc hậu, nhất là tình trạng tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống.

Nhiều địa phương đã chỉ đạo đưa tiêu chí nói không với tảo hôn, không hôn nhân cận huyết thống vào hương ước các dòng họ và quy ước của thôn bản; ồng ghép các hoạt động truyền thông về phòng, chống tảo hôn vào thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe sinh sản, kế hoạch hóa gia đình. Qua đó, công tác phòng, chống tảo hôn trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số đã đạt được những kết quả nhất định.

Một buổi tuyên truyền về pháp luật và truyền thông về phòng chống tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống tại Bắc Hà (Lào Cai)

Theo Ban Dân tộc tỉnh Lào Cai, trong 9 tháng đầu năm 2023, tỉnh có 87 người chưa đủ tuổi kết hôn sống chung với nhau hoặc sống chung với người khác như vợ chồng, chủ yếu là đồng bào dân tộc Mông (chiếm 95,4%), dân tộc Da0 (chiếm 2,3%), dân tộc khác chiếm 2,3%.

Qua khảo sát và báo cáo của các huyện, thị xã, thành phố, trong 9 tháng năm 2023, tỉnh Lào Cai có 506 phụ nữ dân tộc thiểu số dưới 18 tuổi sinh con lần đầu, tập trung tại các huyện Bắc Hà, Mường Khương, Bát Xát, Bảo Yên, Sa Pa… Điểm sáng trong công tác tuyên truyền đẩy lùi hủ tục lạc hậu trên địa bàn tỉnh là từ năm 2021 đến nay không còn xảy ra tình trạng hôn nhân cận huyết thống.

Để thực hiện hiệu quả công tác tuyên truyền, đẩy lùi hủ tục lạc hậu, phòng chống tảo hôn và thực hiện chính sách chăm sóc sức khoẻ sinh sản, từng bước nâng cao chất lượng dân số, nguồn nhân lực vùng đồng bào dân tộc thiểu số, các cơ quan, ban ngành chức năng tỉnh Lào Cai đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, nâng cao nhận nhức về tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh.

Song song với việc tập trung nguồn lực đầu tư phát triển kinh tế - xã hội, cải thiện đời sống của đồng bào vùng dân tộc thiểu số, đặc biệt là đối với các dân tộc có dân số ít người. Các cấp uỷ, chính quyền tỉnh Lào Cai cũng đã là tốt công tác phòng, chóng tảo hôn; phối hợp chặt chẽ các cơ quan, đơn vị, địa phương và sự ủng hộ, đồng lòng của cán bộ, nhân dân trong tổ chức triển khai thực hiện

phòng, chống tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống.

Năm 2022 – 2023, tỉnh Lào Cai được Trung ương phân bổ 8.070 tỷ đồng để triển khai thực hiện tiểu dự án 2 "Giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi" thuộc Dự án 9 trong Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 – 2030.

Kết quả, năm 2023, tỉnh Lào Cai đã tổ chức 1.096 hội nghị trực tiếp tuyên truyền, tư vấn trên truyền thanh các xã, qua các cuộc họp thôn bản, sinh hoạt các tổ... với tổng 94.065 lượt người tham dự cùng với 54 hội nghị đối thoại thu hút 4.755 lượt người tham gia. Nội dung tuyên truyền tập trung vào lĩnh vực pháp luật Hôn nhân và Gia đình, phòng chống bạo lực gia đình; hệ luỵ của tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống... nhằm nâng cao nhận thức cho nhân dân, thanh thiếu niên.

Các pano, áp phích được thiết kế nhằm nêu bật tác hại, hậu quả của tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống

Ngoài ra, tỉnh Lào Cai cũng đã tổ chức gần 400 hội nghị tập huấn cho hơn 6.999 lượt người về bồi dưỡng kiến thức kỹ năng tư vấn, vận động đồng bào dân tộc thiểu số thay đổi hành vi về hôn nhân, cải tạo phong tục tập quán về hôn nhân gắn với bình đẳng giới; in phát hành 31.036 tờ rơi, xây dựng 1.212 pa-nô, áp phích về phòng, chống tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống.

UBND tỉnh Lào Cai cũng đã giao cho các cơ quan, đơn vị cấp tỉnh tiếp tục duy trì thực hiện các hoạt động cụ thể tại 17 mô hình điểm về phòng chống tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống tại các huyện, thị xã, thành phố được phân công phụ trách (Ban Dân tộc tỉnh 02 mô hình tại huyện Bát Xát; Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh 02 mô hình điểm tại huyện Mường Khương; Sở Tư pháp 02 Mô hình tại huyện Bảo Thắng; Công an tỉnh 02 Mô hình điểm tại huyện Si Ma Cai; Sở Văn hóa - Thể thao 02 Mô hình tại thị xã Sa Pa; Sở Giáo dục và Đào tạo 02 Mô hình tại huyện Văn Bàn; Tỉnh Đoàn 02 Mô hình tại huyện Bảo Yên; Hội Liên hiệp Phụ nữ 01 Mô hình tại thành phố Lào Cai).

Các Mô hình điểm đã phát huy được vai trò trong việc tuyên truyền, phòng, chống tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống tới các thôn bản và gia đình. Có thể kể tới Mô hình điểm "Bộ đội Biên Phòng Lào Cai đồng hành cùng thôn, bản nói không với tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống" ra mắt tháng 10 năm 2022. Đây là Mô hình điểm đầu tiên của BĐBP cả nước được triển khai thực hiện tại Đồn Biên phòng Tả Gia Khâu (huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai). Sau hơn 1 năm triển khai thực hiện, Ban Chỉ đạo, Tổ tư vấn đã phát huy vai trò, trách nhiệm và nhận được sự vào cuộc tích cực của cấp ủy, chính quyền, các ban, ngành đoàn thể địa phương trong công tác tuyên truyền, vận động nâng cao nhận thức, hiểu biết, thay đổi hành vi của đồng bào các dân tộc trên địa bàn đơn vị quản lý.

Có thể thấy, các cơ quan, đơn vị tỉnh Lào Cai đã quan tâm, tập trung chỉ đạo thực hiện công tác phòng, chống tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống. Bên cạnh đó, vai trò của trưởng thôn, bản, người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số tham gia tuyên truyền, vận động xoá bỏ những hủ tục lạc hậu trong hôn nhân cũng đã được phát huy. Công tác tuyên truyền, vận động được đẩy mạnh với nhiều hình thức phong phú; thường xuyên nắm bắt tình hình trong nhân dân và ngăn chặn, xử lý kịp thời một số trường hợp có ý định tảo hôn.

Cán bộ Biên phòng Lào Cai đến từng hộ gia đình để tuyên truyền.

Để từng bước đẩy lùi tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống, trong thời gian tới, tỉnh Lào Cai sẽ tiếp tục triển khai thực hiện nghiêm túc có hiệu quả các chỉ đạo về thực hiện phòng, chống tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống trong đồng bào dân tộc thiểu số. Đồng thời tăng cường kiểm tra, nắm bắt tình hình thanh, thiếu niên, đặc biệt là các học sinh để có các biện pháp tuyên truyền thực hiện phòng, chống tảo hôn. Nâng cao nhận thức cho người dân về các hệ luỵ của tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống; gắn phòng, chống tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống với việc thực hiện cải tạo tập quán lạc hậu trong việc cưới, việc tang của đồng bào dân tộc thiểu số.

Ngoài ra, tiếp tục duy trì thực hiện các Mô hình điểm can thiệp làm giảm tình trạng tảo hôn, hon nhân cận huyết. Tăng cường phổ biến những quy định của pháp luật có liên quan đến hôn nhân gia đình, tảo hôn và hôn nhân cận huyết cũng như làm rõ những hậu quả, tác hại và hệ lụy do vấn nạn này gây ra. Qua đó, nhằm nâng cao nhận thức, dần dần thay đổi được hành vi, từng bước hạn chế và tiến tới chấm dứt hoàn toàn tình trạng tảo hôn.

Nguyễn Mạnh